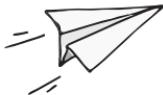

STEFANI PERKINS

Ajla i srećan kraj

Prevela
Eli Gilić

Laguna

Naslov originala

Stephanie Perkins

ISLA AND THE HAPPILY EVER AFTER

Copyright © 2014 by Stephanie Perkins

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoju projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Džarodu, najboljem prijatelju i pravoj ljubavi

PRVO POGLAVLJE

Ponoć je, vrelo je i jeste da sam se nagutala vikodina, ali taj mladić – taj mladić *tamo* – to je on.

To je *onaj* mladić.

Njegov stav mi je poznat kao san koji se ponavlja. Pogrbljena ramena, glava nakriviljena udesno, nos tek centimetar-dva udaljen od vrha olovke. Udubljen je. Srce mi se nadima od bolne euforije. Blizu je, samo dva stola dalje, okrenut prema meni. U restoranu ključa. Vazduh je zasićen gorkoslatkim mirisom kafe. Žudnja koja se taloži tri godine struji mi telom i izleće na usta.

„Džoše!“

Trza se. Dugo, veoma dugo pilji u mene. A onda... trepne. „Ajla?“

„Znaš kako se zovem. Umeš da *izgovoriš* moje ime.“ Većina me zove Isla, ali ime mi se izgovara Ajla. Kao ostrvo bez *nd*.^{*} Široko se osmehnem, pa se odmah uozbiljim. *Jao*.

---

^{*} Engl.: island – ostrvo. (Prim. prev.)

Džoš se osvrće kao da pogledom traži nekoga, pa obazri-
vo spušta olovku. „Ovaj, znam. Sedimo jedno pored drugog
na gomili časova.“

„Na pet časova sedimo klupa do klupe, a imamo ukupno
dvanaest zajedničkih predmeta.“

Pauza.

„Tako je“, odgovara polako. Još jedna pauza. „Jesi li dobro?“

Mladić koji izgleda kao mladi Abraham Linkoln s fetišom
prema pirsinzima spušta plastificirani jelovnik na moj sto.

Ne gledam ponudu. „Nešto mekano, molim te.“

Abraham zamišljeno češka bradu.

„Ali da nisu paradajz-čorba, čokoladni puding ili kompot
od jabuka s malinama. Danas sam samo to jela“, dodajem.

„Ah.“ Abraham se razvedri. „Bolesna si.“

„Nisam.“

Ponovo se smrkne. „Kako god.“ Podiže jelovnik. „Jesi li
alergična na nešto? Jedeš li košer hranu? Jesi li vegetarijanka?“

„Molim?“

„Pogledaču šta imaju u kuhinji.“ Momak odlazi.

Okrećem se prema Džošu koji me i dalje gleda. Obara
glavu prema bloku pa je podiže i ponovo spušta. Kao da ne
može da odluči hoće li i dalje da razgovara sa mnom ili ne.
I ja obaram pogled. Sve više mi se čini da će se sutra kajati
ako nastavim da pričam.

Ali... kao da je jače od mene – i jeste jače od mene kad
sam u njegovoј blizini – podižem glavu. Vene mi pulsiraju
dok ga upijam pogledom. Njegov dugačak lep nos. Njegove
tanke vešte ruke. Bled ten mu je nekoliko nijansi tamniji, od
letnjeg sunca, a crna tetovaža izviruje ispod rukava majice.

Džošua Vaserstajn. Nepodnošljivo se ložim na njega.

Ponovo podiže pogled, a ja crvenim. Rumenilo. Proklet-
stvo svih riđokosih. Nakašljava se i odmah mi je lakše. „Znaš,
čudno je što nismo nikad ranije naleteli jedno na drugo.“

Nadovezujem se. „Dolaziš li često ovamo?“

„Oh.“ Vrti olovku. „Mislio sam na ovaj deo grada. Znam da živiš na Gornjoj zapadnoj strani, ali nikad te nisam viđao u kraju.“

Grudi mi se stežu. Znam da živi u blizini, ali nisam imala pojma da *on* to zna o *meni*. Pohađamo internatsku američku školu u Parizu, ali raspuste provodimo na Menhetnu. Svi znaju da Džoš živi ovde zato što mu je otac njujorški senator. Ali nema razloga da iko zapamti da i ja ovde stanujem.

„Ne izlazim često“, bubnem. „Ali umirem od gladi, a kod kuće nema ničega za jelo.“ Ne znam kako, tek sedam na slobodnu stolicu naspram njega. Moja ogrlica s kompasom udara u njegov laptop. „Jutros su mi vadili umnjake i pijem gomilu lekova, ali rane su još osetljive pa mogu da jedem samo tečnu hranu.“

Džoš se prvi put osmehne.

Ispunjava me zadovoljstvo. Uzvraćam osmeh što šire mogu iako me taj pokret boli. „Šta je smešno?“

„Tablete protiv bolova. Sad ima smisla.“

„Jao, sranje.“ Podižem nogu i udaram kolenom o sto. „Zar se toliko čudno ponašam?“

Iznenadeno se nasmeje. Ljudi se uvek smeju jer ne očekuju da će čuti reč *sranje* od veoma sitne devojke koja ima tako tih i sladak glas. „Samo sam primetio da je nešto drugačije“, odgovara. „To je sve.“

„U nuspojave spada i surova mešavina iscrpljenosti i nesanice. Zbog toga sam sad ovde.“

Džoš ponovo prasne u smeh. „Ja sam izvadio umnjake prošlog leta. Sutra će ti biti bolje.“

„Stvarno?“

„Ne baš. Ali biće bolje za nekoliko dana.“

Osmesi se povlače pred zamišljenom čutnjom. Retko smo razgovarali u školi, a nijednom van nje. Ja sam previše

stidljiva, a on je mnogo uzdržan. Pored toga, čitavu večnost je bio s istom devojkom.

Bio.

Raskinuli su prošlog meseca, pre njene mature. Džoša i mene još čeka četvrta godina. Volela bih da postoji razuman razlog zašto bi iznenada pokazao zanimanje za mene, ali... to se ne dešava. Njegova bivša devojka je otvoreno i odlučno izražavala svoje mišljenje. Sušta suprotnost meni. Zbog toga se zapanjam kad uhvatim sebe kako upirem prstom u njegov blok, željna da produžim ovo privremeno stanje. Ovo čudo u vidu razgovora.

„Šta crtaš?“, pitam.

Pomera ruku da sakrije crtež nekoga ko liči na mladog Ejba Linkolna. „Samo... samo sam se zezao.“

„To je naš konobar.“ Široko se osmehujem. *Jao.*

Izgleda pomalo smeteno dok povlači ruku, ali samo sleže ramenima. „I par u uglu.“

Nismo sami?

Okrećem se i zatičem sredovečan par za stolom na samom kraju restorana. Zajedno čitaju primerak *Vlidž vojsa*. Nema nikoga drugog, što znači da nisam previše smušena. Bar tako mislim. Ponovo se okrećem prema Džošu s više samopouzdanja.

„Mogu li da vidim?“

Pitala sam. Ne mogu da *verujem* da sam pitala. Uvek sam želeta da zavirim u njegove blokove, uvek sam želeta da ih *držim* u rukama. Džoš je najnadareniji crtač u našoj školi. Koristi razne tehnike, ali prava strast su mu stripovi. Jednom sam čula da kaže kako pravi grafički roman o svom životu.

Autobiografija. Dnevnik. Kakve li tajne sadrži?

Dosad sam viđala skice kad bih mu provirila preko rame- na, slike koje se suše u školskom ateljeu i crteže zapepljene

na vrata njegovih prijatelja. Stil mu je gotovo hirovit, setan i lep, jedinstven. Pažljivo povlači linije, što otkriva da je koncentrisan na ono što radi. Ljudi misle da je nemaran zato što sanjari, beži sa časova i zaboravlja domaće zadatke, ali zbog njegovih crteža znam da nisu u pravu.

Volela bih kad bi me gledao kao svoje teme za crtanje. Tad bi shvatio da nisam samo *stidljiva*, baš kao što ja vidim da on nije samo *nemaran*.

Obrazi mi ponovo plamte – kao da bi mogao da mi čuje misli – ali tad shvatam da me... *stvarno* proučava. Jesam li se zadržala duže nego što želi? Izraz mu postaje zabrinut te se mrštim. Džoš klima glavom prema stolu. Njegov blok je već ispred mene.

Nasmejam se. I on to čini, ali njegov smeh je protkan zbumjenošću.

Blok je otvoren na nedovršenom crtežu. Oduševljavam se. Na jednoj strani konobarovo lice koje odiše dosadom zuri u spiralu bloka. Čak i alke u njegovom nosu, obrvama i ušima izgledaju tupo i namrgođeno. Na naspramnom listu je savršeno predstavio sredovečni par koji se blago mršti dok se na nešto koncentriše.

Veoma nežno dodirujem ivicu strane kako bih sebi dokazala da se ovo stvarno dešava. Glas mi je ispunjen poštovanjem. „Neverovatni su. Je li ceo blok ispunjen ovakvim portretima?“

Džoš zatvara blok i privlači ga k sebi. Stranice su odebljale od upotrebe. Na korici je plava nalepnica u obliku američkog kontinenta. Preko nje su rukom napisane dve reči: *DOBRO DOŠAO*. Ne znam kakav je smisao toga, ali sviđa mi se.

„Hvala.“ Ponovo mi se osmehuje. „Ovo je svaštara, ali da, unutra su uglavnom portreti.“

„Je l' smeš to da radiš?“

Čelo mu se nabira. „Šta da radim?“

„Zar ne moraš da pitaš za dozvolu?“

„Da bih ih crtao?“, pita. Klimam glavom i on nastavlja:
„Ne, ne koristim ih ni za šta posebno. Ovaj blok mi uopšte
nije dobar. Vidiš? Ne mogu da izvučem stranice.“

„Crtaš li često neznance?“

„Naravno.“ Kažiprstom podiže šolju s kafom. Ima crnu
mrlju od mastila blizu nokta. „Moraš da vežbaš kako bi bio
dobar u nečemu.“

„Hoćeš li da vežbaš na meni?“, pitam.

Ružičaste mrlje šire mu se po obrazima. Utom Ejb spušta
dva tanjira ispred mene. „Pileća supa i čizkejk“, govori mi.
„Samo to imamo.“

„*Merci*“, kažem.

„*De nada*.“ Ejb prevrće očima i odlazi.

„Šta je s njim?“, pitam i uzimam zalogaj čizkejka. „Obože,
kakojedobro“, mrmljam s punim ustima, „’očešgriz?“

„Ovaj... ne, hvala.“ Džoš izgleda zbumjeno. „Reklo bi se
da si gladna.“

Srećno proždirem ostatak.

„I, živiš li u blizini?“, pita posle nekoliko trenutaka.

Gutam zalogaj. „Dva minuta odavde.“

„I ja. Deset minuta.“

Sigurno izgledam iznenađeno jer nastavlja. „Znam. Čud-
no je, zar ne?“

„To je lepo.“ Prelazim na supu. „O bože. Ovo je neve-
rovatno.“

Ćutke me posmatra nekoliko trenutaka. „I... jesli stvar-
no to mislila? Neće ti smetati da te crtam?“

„Ne, volela bih to.“ *Volim teeeeeee.* „Šta bi trebalo da
radim?“

„Ne brini o tome. Samo nastavi da radiš to što već radiš.“

„Ha! Nacrtićeš me kako jedem kao konj. Ne, kao prase. Mislila sam na prase. Jesam li mislila na prase ili konja?“

Džoš razgaljeno odmahuje glavom. Okreće novu stranicu i podiže glavu. Pogledi nam se ukrštaju. Zapanjena sam.

Lešnik.

Dodajem tu reč spisku činjenica koje sam sakupila o Džošu. Njegove oči su mi ponekad izgledale zeleno, a nekad smeđe. Sad mi je jasno zbog čega.

Lešnik. Džošove oči su nalik *lešnicima*.

Lebdim u zelenkastosmeđoj izmaglici. Škripanje njegovog penkala meša se s krčanjem zvučnika iz kojih dopire stara kantri pesma. Pomešani zvuci govore o žudnji, nemiru, zebnji i ljubavi. Napolju se olujni oblaci otvaraju. Kiša i vетar pridružuju se orkestru i pevušim zajedno s njima. Glava mi udara o prozor.

Prenem se i uspravim. Moji tanjiri su prazni. „Koliko sam dugo ovde?“

„Neko vreme.“ Džoš se osmehuje. „I, baš su dobri ti lekoviti koje piješ, a?“

Kukam. „Kaži mi da nisam balavila.“

„Nisi. Izgledaš srećno.“

„Jesam srećna“, odgovaram. Zato što... jesam. Muti mi se pred očima.

„Ajla“, prošaputao je. „Vreme je da krenemo.“

Podižem glavu sa stola. Kad li sam je spustila?

„Kismet se zatvara.“

„Šta je kismet?“

„Sudbina“, odgovara.

„Molim?“

„Ime ovog restorana.“

„O, dobro.“ Izlazimo u noć. Kiša i dalje pada. Kapi su tople i krupne. Pokrivam glavu golim rukama, a Džoš gura blok ispod majice. Načas mu vidim stomak. *Njam.* „Njama tiba.“

Trza se. „Molim?“

„Hmm?“

Osmeh mu poigrava u uglovima usana. Želim da ih poljubim, po jedan poljubac u svaki ugao.

„Dobro, Šašavice.“ Odmahuje glavom. „Kuda?“

„Dokle?“

„Do tebe.“

„Doći ćeš kod mene?“ Oduševljena sam.

„Ispratiću te do kuće. Kasno je i pljušti.“

„O, to je lepo“, odgovaram. „Ti si lep.“

Semafor baca blistavu žutu svetlost na mokar asfalt. Pokazujem rukom i potrčimo Amsterdamskom avenijom. Kiša jače pada. „Ovuda!“, kažem. Zavlačimo se ispod skela koje se pružaju celim blokom. Teške kišne kapi dobiju po aluminijumu kao kuglice u fliperu.

„Ajla, čekaj!“

Ali prekasno je.

Skele su većim delom zgodne za izbegavanje kiše, ali šipke se na nekim mestima ukrštaju, praveći levak koji sakuplja vodu i može da natopi nekoga. Ja sam natopljena. Sasvim. Kosa mi se lepi za lice, haljina mi je priljubljena uz telo a voda mi šljapka između sandala i tabana.

„Ha-ha.“ Nisam sigurna da je to pravi smeh.

„Jesi li dobro?“ Džoš se presamićuje ispod skele, obilazi vodopad pa se ispravlja ispred mene.

Smejem se. Držim se za stomak. „Bole... usta... kad se smejem. Moja usta. Usta i stomak. I usta.“

I on se smeje, ali rasejano. Naglo, značajno podiže pogled do mog lica i shvatam da je gledao negde drugde. Šire se osmehujem. *Hvali, podli levku.*

Džoš se pomera kao da mu je neprijatno. „Skoro smo stigli, zar ne?“

Pokazujem prema nizu zgrada sa zabatima s druge strane ulice. „Druga kuća, s bakarno-zelenim prozorima i crepoprvima na krovu.“

„Već sam ih skicirao.“ Zadivljeno kolači oči. „Divne su.“

Stan mojih roditelja nalazi se u nizu zgrada izgrađenih u flamanskom stilu krajem devetnaestog veka. Živimo u jednoj od retkih ulica koja je dovoljno lepa da prolaznici ne uništavaju cveće koje stanari drže na tremovima.

„I *maman* ih voli. Ona voli lepe stvari. Francuskinja je. Zato i idem u našu školu.“ Glas mi utihne dok me Džoš vodi prema ulazu iznad kojeg su ružičaste ruže penjačice. Kuća. Sklanja mi šaku s krsta i tek tad shvatam da je uopšte bila tu.

„*Merci*“, kažem.

„Nema na čemu.“

„Hvala“, ponavljam.

„*De rien.*“

Vazduh je zasićen mirisom pokislih ruža. Teturavo ulazim u zgradu, a on стоји na pločniku kao kip. Tamna kosa mu je mokra kao i moja. Mlaz vode sliva mu se niz nos. Jednom rukom privija blok na grudi ispod majice.

„Hvala“, ponavljam.

Podiže glas kako bih ga čula kroz staklena vrata. „Odmori se, Šašavice. Lepo spavaj.“

„Lepo“, ponavljam. „San.“

DRUGO POGLAVLJE

O bože, šta li sam to sinoć uradila, dođavola???????????????

TREĆE POGLAVLJE

„I sve je maglovito! Ne sećam se ničega što sam govorila niti što je *on* pričao. Sigurno me je dopratio do kuće jer je znao da sam toliko omamljena da bi me pregazio taksi.“

Kurt Donald Kobejn Bejkon netremice zuri u tavanicu moje sobe. „Dakle, Džoš je platio twoju večeru.“

Potrebno je nekoliko trenutaka da shvatim šta je rekao. Moj najbolji prijatelj i ja ležimo jedno pored drugog na mom krevetu. Jedna ruka mi se polako pokreće sama od sebe i uvrće mu prednji deo majice u čvrst čvor.

„Ne radi to.“ Glas mu je otresit – kakav je često – ali ne i drzak.

Sklanjam ruku i prinosim je natečenim desnima koje pulsiraju više nego juče. Ispuštam i prilično zastrašujući jauk.

„Rekla si da te je probudio i da ste onda izašli iz restorana“, kaže Kurt. „To znači da je platio tvoj račun.“

„Znam. Znam.“ Ali ipak ustajem s kreveta. Uzimam torbu, okrećem je naopako i mahnito tresem.

„Nećeš ga pronaći“, reče on.

Omiljena knjiga o ekspediciji na Mont Everest, koja je pošla po zlu, pada na tepih. Olovke, karmini i kovanice

ispadaju i kotrljaju se. Moj novčanik. Prazno pakovanje maramica, naočare za sunce, izgužvani letak za novu pekaru. Ništa. Jače tresem torbu. I dalje nema ničega. Zavirujem u novčanik iako već znam šta neću pronaći: račun iz restorana.

„Rekao sam ti“, kaže Kurt.

„Moram da se izvinim što sam se ponašala kao lujka. Moram da mu vratim novac.“

„Kome ćeš da vratiš novac?“, pita Heti.

Okrećem glavu i vidim kako me mlađa sestra gleda s vrata. Naslonila se na dovratak i prekrstila ruke, ali i dalje izgleda veoma visoko. I jeste visoka. Ne samo da me je prošle godine stigla po visini već me je uveliko prešišala.

„Znam šta si noćas radila“, nastavlja ona. „Znam da si se iskrala.“

„Nisam se *iskrala*. Samo sam nekoliko sati bila napolju.“

„Ali *maman* i *tata* ne znaju.“

Ne odgovaram. Heti se smeška, zadovoljno kao kućna mačka. Neće me odati. Zadržaće taj podatak za sebe sve dok ne bude mogla da ga iskoristi. Heti podiže novčanik s poda i – zureći u mene, glupavo nadmoćna zato što je naglo izrasla – vraća ga u moju torbu. Zatim odlazi.

Bacam torbu na mesto na kojem je malopre stajala, pa se vraćam do kreveta. Obavijam obe ruke oko Kurtove. „Moraš da ideš sa mnom“, kažem. „U restoran. Večeras.“

Obrve mu poprimaju poznati oblik slova V. „Misliš da je Džoš redovan gost?“

„Možda.“ Nema razloga da verujem kako jeste stalан gost, samo *želim* da bude tako. „Molim te, moram da mu objasnim.“

On sleže ramenima. „Onda ču naći pravi put.“

Kurt voli rutinu i da uvek unapred zna kuda će. Opsednut je time da na mapi pronađe najbolju rutu... čak i do restorana udaljenog samo nekoliko minuta. Te rute naziva

pravim putem. A taj put nikad ne uključuje javni prevoz, prometne raskrsnice ili ulice u kojima se nalaze *Aberkrombi* i *Fič* – tipske prodavnice iz kojih dopiru napadna muzika i/ ili jaki parfemi.

Opsednut je kartografijom od šeste godine. Tad je otkrio *Tajmsov atlas sveta* kojim je moja starija sestra pritisla rad iz tehničkog. Ta knjiga mu je postala opsesija i godinama je listao njene stranice, pamtio imena, oblike i razdaljine. Kad smo bili deca, ležali smo na podu u mojoj sobi i crtali mape. Kurt je pravio uredne i detaljne mape našeg naselja, dok sam ja crtala ostrva u obliku Engleske s imenima koja su zvučala staromodno. Imala su guste šume, vijugave reke i planinske vrhove pokrivene snegom. Okruživala sam ih trouglovima s ajkulama i lukovima s morskim čudovištima. Izluđivala sam Kurta zato što nisam crtala ništa stvarno.

Poznajem ga celog života. I naše majke su najbolje prijateljice – obe su Francuskinje koje žive u Njujorku – tako da je on samo... uvek bio tu. Išli smo u istu školu na Menhetnu i sad pohađamo istu srednju u Parizu. Mlađi je od mene trinaest meseci pa smo jednu godinu bili razdvojeni – kad je bio osmak, a ja prvakinja. Nijedno od nas ne voli da razmišlja o toj godini.

Duvam pramen njegove čupave plave kose koji mi je pao na lice. „Ne misliš...“

„Moraćeš da završiš tu rečenicu.“

„Samo... Džoš i ja smo *pričali*. Sećam se da sam bila srećna. Misliš li da je moguće da se sinoć nije desio... neki blam, već... napredak?“

Ponovo se mršti. „Napredak ka čemu?“

Kurtu ne polazi za rukom da popuni praznine. Iako zna šta osećam prema Džošu, ipak oklevam pre nego što naglas izgovorim tu majušnu lelujavu nadu. „Ka vezi. *Kismet*, znaš?“

„Sudbina ne postoji.“ Otpuhuje s omalovažavanjem. „Otpiši sinoćni događaj kao još jedan blam. Prošlo je neko vreme od poslednjeg“, dodaje.

„Gotovo cela godina.“ Uzdišem. „I bilo je vreme.“

Džoš i ja smo imali po jedan značajan susret godišnje, a nijednom nisam ispala privlačna. Kad smo bili prva godina, Džoš me je video kako čitam Žoana Sfara u menzi. Oduševio se što je naišao na još nekoga ko voli evropske stripove i bombardovao me pitanjima, ali previše sam se zapanjila da bih odgovorila. Samo sam ćutke piljila u njega. Čudno me je pogledao pa otišao.

U drugoj godini nas je profesorka engleskog uparila da napravimo novinski članak. Od nervoze nisam mogla da prestanem da škljocam olovkom. Zatim mi je olovka izletela iz ruke. A onda ga je tresnula u čelo.

Kad smo bili treća godina, uhvatila sam ga kako se ljubi sa svojom devojkom u liftu. To čak nije bilo u školi, već u ogromnoj robnoj kući. Promrmljala sam nešto nesuvislo, pustila da se vrata zatvore, pa se popela stepenicama.

„Ali“, nastavljam, „sad imam razlog da pričam s njim. Zar ne misliš kako postoji šansa da to dovede do nečega?“

„Otkad je ljudsko ponašanje razumno?“

„Ma daj.“ Kolačim očima kao nedužna srna. „Zar ne možeš da se pretvaraš sa mnom? Bar na trenutak?“

„Ne vidim svrhu u pretvaranju.“

„To je bila šala“, govorim pošto je Kurtu nekad potrebno objašnjenje.

On se osujećeno mršti. „Zapamtiću to.“

„Ne znam.“ Priljubljujem mu se uz bok. „Nije razumno i ne mogu to objasniti, ali... mislim da će Džoš večeras biti tamo. Mislim da ćemo ga videti.“

* * *

Tri meseca kasnije, Kurt uleće u moju novu sobu u spavanici u Parizu i umalo ne upada u moj prazni kofer. „Pre nego što išta pitaš, nisam ga video.“

„Nisam ni htela da pitam.“ Mada jesam.

Poslednja žeravica nade se gasi. Za vreme letnjeg raspusta je bledela i bledela sve dok nije postala gotovo neprimetna. Avet nade. Kurt je bio u pravu: ljudsko ponašanje nije razumno. Ni predvidljivo. Niti čak zadovoljavajuće. Džoš nije bio tamo u ponoć, kao ni *sledeće* noći. Ni sutradan. Obilazila sam restoran dve nedelje u različito doba i moje uspomene na sreću raspršile su se kad sam se suočila sa stvarnošću: nisam čula nikakvu muziku. Nisam osećala kišu. Nisam čak videla ni konobara koji podseća na Ejba.

Kao da se ta noć nikad i nije desila.

Potražila sam Džoša na internetu. Pronašla sam njegov mejl u prošlogodišnjem školskom godišnjaku, ali kad sam pokušala da pošaljem opušteno priateljsko objašnjenje/izvinjenje – *četiri sata* sam sastavlja poruku – server me je obavestio da taj nalog više nije aktivan.

Zatim sam okušala sreću s raznim društvenim mrežama. Nisam daleko odmakla. Nemam nijedan nalog jer su mi društvene mreže uvek delovale kao takmičenje u popularnosti. Javno svedočanstvo o nečijim nedostacima. Jedino što sam pronalazila, iznova i iznova, bila je crnobela fotografija na kojoj Džoš стоји pored Sene i ozbiljno zuri u neku tačku u daljinu. Priznajem da sam je već videla. On već mesecima koristi istu fotku na internetu. Ali bilo je previše jadno da otvorim nalog samo da bih postala njegova takozvana prijateljica.

Potom sam uradila nešto što sam se zaklela da nikad neću učiniti: potražila sam njegovu kućnu adresu na *Guglu*.

Stid koji me je obuzeo verovatno se mogao osetiti i preko državne granice. Ali taj poslednji korak u proganjanju doveo me je do podatka za kojim sam sve vreme tragala. Na sajtu njegovog oca nalazila se porodična fotografija na kojoj izlaze s aerodroma u Vašingtonu. Napravljena je dva dana posle susreta u *Kismetu* i pisalo je da će ostati u prestonici do jeseni. Senator je izgledao otmeno i zadovoljno. Rebeka Vaserstajn je mahala prema kameri i široko se osmehivala kao i sve supruge političara.

A njihovo jedino dete?

Išao je iza njih, oborene glave i s blokom pod rukom. Kliknula sam na fotografiju da je povećam i ugledala plavu nalepnicu u obliku američkog kontinenta.

Ja sam tamo. Ja sam u tom bloku.

Nikad nisam videla njegov crtež. Šta li bi otkrio o meni? O njemu? Zapitala sam se da li ga ikad gleda. Celo leto sam se to pitala.

Kurt drma kvaku mojih novih vrata i vraća me nazad u Francusku. „Zaglavljuje se. Moraš da je popraviš.“

„Što se stvari više menjaju, to više ostaju iste“, odgovaram.

Mršti se. „To nema smisla. Imala si normalna vrata prošle godine.“

„Nema veze.“ Uzdišem. Tri meseca je mnogo. Samouverenost koju sam skupila za razgovor s Džošom ponovo se pretvorila u stidljivost i strah. Čak i da ga Kurt upravo jeste video u hodniku, ne bih izašla iz sobe da pričam s njim.

Kurt telom gura vrata dok ne čuje prepoznatljivo škljocanje pa se ruši pored mene na krevet. „Naša vrata bi trebalo da se automatski zaključaju. Ne bi trebalo da mogu tek tako da uđem.“

„A ipak...“

„Uspevam to da uradim.“ Široko se osmehuje.

„Čudno je, znaš?“ Glas mi je zadržao kao što je bio i pre dva dana kad smo stigli. „Čija su to vrata bila?“

„Po statistici je verovatnoča mala. Ali nije nemoguće.“

Otkad znam za njega, Kurt mi gasi oduševljenje pa me ovaj odgovor ne uzrujava. Pogotovo zato što, uprkos letu ispunjenom razočaranjima i nazadovanju...

Ja, Ajla Martin, sad živim na mestu na kojem je Džošua Vaserstajn poslednji put obitavao.

Ovi zidovi bili su njegovi. Ovo je bila njegova tavanica. Ona crna masna mrlja iznad utičnice? Verovatno ju je on napravio. Do kraja školske godine ću imati isti pogled na istu ulicu kroz isti prozor. Sedeću na njegovoj stolici, tuširati se u njegovoj kabini i spavati na njegovom krevetu.

Njegov krevet.

Prelazim prstom po svom pokrivaču. Na njemu je izvezena mapa Menhetna. Kad sam na Menhetnu, spavam ispod pokrivača s izvezenom mapom Pariza. Ali ispod ovog pokrivača i ispod ovih čaršava postoji sveto mesto koje je nekad pripadalo Džošu. On je tu sanjao. Želim da to znači nešto.

Vrata se ponovo otvaraju.

„Moja soba je veća od tvoje“, kaže Heti. „Ova je kao zatvorska celija.“

Da, moraću da popravim ta vrata.

„Istina“, odgovara Kurt pošto su sobe u spavaonici Lamber veličine plakara. „Ali koliko cimerki imaš? Dve? Tri?“

Mojoj sestri je ovo prva godina u AŠP-u – Američkoj školi u Parizu. Kad sam bila prva godina, naša starija sestra Džen bila je četvrta. Sad sam ja četvrta, a Heti je prva. Ona će biti u spavaonici za niže razrede niz ulicu. Učenici u Grivesu imaju cimere, mnogo nadzornika i strogo vreme povratka u sobe. U Lamberu imamo svoje sobe, *Résidence Director* i znatno više slobode.

Heti strelja Kurta pogledom. „Bar ne moram da se krijem od svojih cimera.“

„Ne budi guzica“, odgovara joj.

Prošle godine – kad sam bila u ovoj spavaonici, a on još u Grivesu – spavao je u mom krevetu češće nego u svom jer nije mogao da se složi sa cimerima. Ali to mi nije smetalo. Nas dvoje smo delili krevet i pre nego što smo prohodali. Kurt i ja smo *samo* prijatelji. Među nama nema onog sranja „krišom sam zaljubljen/a u najboljeg prijatelja“. Veza s njim bila bi nalik incestu.

Heti škilji. „Svi čekaju u predvorju večeru.“ Misli na njegove i naše roditelje. „Požurite.“ Lupa mojim vratima. Ona se ponovo otvaraju, ali već je otisla.

Skačem s kreveta. „Volela bih da su je roditelji poslali u internat u Belgiji. I tamo pričaju francuski.“

Kurt seda. „To je šala, jelda?“

Jeste. Našim roditeljima je važno da moje sestre i ja deo obrazovanja steknemo u Francuskoj. Imamo dvojno državljanstvo. Sve smo završile osnovnu školu u Americi, ali poslali su nas ovde u srednju. Posle toga same biramo gde ćemo. Džen je izabrala koledž Smit u Masačusetsu. Nisam sigurna gde želim da živim, ali prijaviću se na Sorbonu u Parizu i Kolumbiju u Njujorku.

Kurt navlači kapuljaču omiljenog tamnosivog duksa iako je toplo. Uzimam ključ sobe i izlazimo. Obema rukama cima moja vrata kako bi ih zatvorio. „Zaista moraš da razgovaraš s Nejtom o tome.“ Klima glavom prema stanu našeg nadzornika koji je samo dvoja vrata niže.

Dobro, Džošova stara soba ima nekoliko mana. Nalazi se u prizemlju pa je bučna. Zapravo je izuzetno bučna jer je i stepenište blizu.

„Eno ga“, kaže Kurt.

Prepostavljam da misli na Nejta i pratim njegov pogled, ali tad se ukopam u mestu.

On.

Džoš čeka lift u hodniku. Za manje od jedne sekunde, čitavo leto sanjarenja, smišljanja i uvežbavanja raspršava se u ništavilo. Zatvaram oči da se smirim. Vrti mi se u glavi. Osećam fizički bol dok ga gledam. „Ne mogu da dišem.“

„Naravno da možeš“, odgovara Kurt. „Dišeš.“

Džoš izgleda usamljeno.

Mislim, jeste sam, ali... *izgleda usamljeno*. Nosi platneni ceger i gleda u lift, potpuno nesvestan ljudi oko sebe. Kurt me vuče prema predvorju. Lift zapišti, vrata se otvaraju i Džoš gura staromodnu rešetku. Učenici i roditelji ulaze za njim – previše ljudi za tako mali prostor. Dok prolazimo, on se trza zato što ga guraju u ugao. Ali to traje samo delić sekunde i onda mu izraz ponovo postaje ravnodušan.

Ljudi se gurkaju i pritiskaju dugmiće. Nečiji otac navlači rešetku i tad se nešto čudno desi. Džoš gleda kroz metalni kavez preko glava ostalih. Pogled mu više nije tup već usred-sređen. Gleda mene.

Vrata lifta se zatvaraju.

ČETVRTO POGLAVLJE

Prvi je školski dan, doručak je završen i direktorka privodi kraju uobičajeni pozdravni govor. Kurt i ja smo u zadnjem delu dvorišta, smešteni između dva stabla orezana kao džinovske lizalice. Vazduh pomalo miriše na gvožđe. Nad nama se nadvija školska zgrada od sivog kamena, obrasla lozama i puna teških vrata. Naši drugovi iz razreda stoje ispred nas.

U svakom razredu je dvadeset petoro učenika – uvek ima ukupno sto đaka u školi. Teško je upisati se u ovu školu. Morate da imate odlične ocene, vrhunske rezultate na ispitima i nekoliko preporuka. Pomaže i kad imate veze. Džen je primljena zato što *maman* poznaje nekoga iz administracije. Ja sam se upisala zbog Džen, a Heti zbog mene. Zatvorena klika.

Takođe je skupa. Morate poticati iz bogate porodice da biste se ovde školovali.

Moj otac je imao samo devetnaest godina kad je napravio papućicu za gitarske efekte. Nazvao ju je *šeri bomba*. Bila je crvena i revolucionarna, a on je zbog nje od sina nebraskog farmera postao veoma imućan čovek. Tu pedalu najčešće

kopiraju, ali muzičari i dalje plaćaju više za original. Tatina kompanija zove se *Martinton*, ali otkako je sazreo, iako i dalje petlja s pedalama, uglavnom radi u studiju.

„Imam još jedno obaveštenje.“ Glas naše direktorke je uglađen kao i njena snežnobela punda. Amerikanka je, ali lako bi mogla da prođe kao Francuskinja.

Kurt gleda jednu mapu na telefonu. „Našao sam bolju rutu do kućice na drvetu.“

„Stvarno? Posle ovoliko vremena?“ Prelazim pogledom po dvorištu ne bih li ugledala Džoša. Ili se uspavao ili je već počeo da beži. Pažljivo sam se obukla zato što je ovo prvi dan posle više meseci kad *znam* da će ga videti. Moj stil je pričinio ženstven i danas sam se odlučila za haljinu s tufnama. Ima izrez u obliku slova U i malo je kraća pa u njoj izgledam više. Obula sam pariske šašave cipele s visokim potpeticama kako ne bih izgledala previše nedužno ili obično. Nagadam da se Džoš nikad ne bi zainteresovao za običnu devojku.

Mada se ionako nikad ne bi zainteresovao za mene.

Ali ne želim da upropastim šansu za tako nešto.

Iako nemam šansu.

Ali za slučaj da ipak imam.

Iako je nemam.

„Ali pustiću ga da vam sam kaže“, direktorka nastavlja rečenicu čiji početak nisam čula. Staje u stranu i istupa niska prilika obrijane glave. To je Nejt, naš nadzornik. Treća mu je godina ovde. I on je Amerikanac koji sprema doktorat. Mlad je i poznat po tome što ne cepidlači u vezi s poštovanjem pravila, ali dovoljno je odlučan da nas drži pod kontrolom. On je od onih ljudi koje svi vole.

„Zdravo, narode.“ Nejt se meškolji kao da mu je neprijatno. „Odboru su skrenuli pažnju...“ Pogledao je direktorku pa počeo iznova. „Meni su skrenuli pažnju da je vladanje u

Lamberu prošle godine pomalo izmaklo kontroli. Naravno, govorim o navici da posete u sobama učenika suprotnog pola. Kao što znate, imamo stroga pravila...“

Učenici se smeju.

„Imamo stroga pravila da dame i gospoda mogu da posećuju jedni druge samo ako su vrata njihovih soba otvorena.“

„Ajla.“ Kurt je iznerviran. „Ne gledaš moj telefon.“

Odmahujem glavom i gurkam ga laktom kako bi obratio pažnju. Ovo sigurno nije ništa dobro.

„Ove godine će biti drugačije, učenici viših razreda. Da vas podsetim na pravila...“ Nejt prelazi rukom po glavi i čeka da došaptavanje prestane. „Prvo, ako je učenik suprotnog pola u vašoj sobi, morate ostaviti otvorena vrata. Drugo, učenici suprotnog pola moraju napustiti vašu sobu do mraka u skladu sa zvaničnim pravilnikom za radne dane i vikende. To znači da, treće, ne smete *prespavati* u tuđoj sobi. Je li jasno? Samo da znate da su posledice za kršenje pravila ozbiljne. Kazna. Isključenje. Izbacivanje iz škole.“

„I hoćeš li da upadaš u sobe i proveravaš?“, dobacuje Majk, učenik četvrtog razreda.

„Hoću“, odgovara Nejt.

„To je protivustavno!“, viče Majkov drug Dejv.

„Onda je dobro što smo u Francuskoj.“ Nejt se povlači kako bi stao u red s profesorima i gura ruke u džepove. Očigledno je zlovoljan zbog te nove gnjavaže. Skup se naglo razlazi posle njegove izjave. Svi pričaju dok idemo na prvi čas.

„Možda se to ne odnosi na nas“, kažem, pokušavajući da se ubedim u to. „Nejt zna da smo samo prijatelji. A zar ne bi trebalo da postoje izuzeci za prijatelje koji ne osećaju fizičku privlačnost jedno prema drugome?“

Kurt skuplja usta. „Nije pomenuo izuzetke.“

S obzirom na to da nismo isti razred, možemo da budemo zajedno samo za vreme ručka. Sama odlazim na čas engleskog i zauzimam uobičajeno mesto pored vitražnih prozora. Učionica izgleda isto – tamna stolarija, prazne table i klupe – mada i dalje odiše letnjom prazninom.

Gde li je Džoš?

Professeur Kol stiže u istom trenutku kad se zvono oglasi, kao i uvek. Svake godine imamo iste profesore za svaki predmet. Profesorka Kol je glasna, druželjubiva i pristupačna. „*Bonjour à tous.*“ Spušta šolju kafe na katedru i osvrće se. „Dobro je. Nema novih učenika pa ne moram da se predstavljam. Ah, *pardon.*“ Zastaje. „Jedna prazna klupa. Ko nije došao?“

Utom se vrata otvaraju.

„*Monsieur* Vaserstajne. Naravno da je prazna klupa tvoja.“ Ali namiguje dok se on smešta u praznoj klupi pored vrata.

Džoš izgleda umorno, ali... čak mu i to lepo стоји. Nosi tamnoplavu majicu s crtežom koji ne prepoznajem, verovatno nešto nepoznato iz sveta nezavisnih stripova. Dobro mu стоји – malkice je uža. Poseže za primerkom nastavnog plana i rukav mu se podiže, otkrivajući tetovažu na gornjem delu nadlaktice.

Obožavam njegovu tetovažu.

Reč je o lobanji s ukrštenim kostima, ali neobična je, jednostavna i uredna. Očigledno je rađena po njegovom dizajnu. Napravio je tetovažu kad je bio druga godina iako maloletnici u Francuskoj moraju da imaju dozvolu roditelja. A sumnjam da ju je imao. Pomalo se stidim da priznam, ali zbog toga njegova tetovaža deluje još seksepilnije. Srce mi grozničavo bije u ušima. Osvrćem se po učionici, ali ostale devojke izgledaju opušteno. Zašto on ne utiče na njih kao na mene? Zar ga one ne *vide?*

Profesorka Kol nam kaže da postavimo klupe ukrug. Ona je jedini profesor koji nas tera da gledamo jedni druge za vreme časa. Ponovo sedam i – odjednom – Džošova klupa je naspram moje.

Obaram glavu. Kosa mi zaklanja lice. Nikad neću moći da pričam s njim o onoj noći u Njujorku.

Na polovini časa mladić pored njega postavlja pitanje. Iskušenje je preveliko pa koristim priliku da još jednom skrenem pogled. Džoš odmah podiže glavu. Pogledi nam se ukrštaju i obrazi mi plamte. Pazim da ga ne pogledam do kraja časa, ali njegovo prisustvo je sve primetnije. Gotovo osećam kako se pribija uz mene.

Iako nam je raspored zasad isti – engleski, matematika, političke nauke – uspevam da ga izbegavam celo jutro. Ide mi naruku što vešto nestaje za vreme malih odmora i kasni na časove. Čak i kad je sledeći čas u učionici koja je doslovno preko puta. Zvono najavljuje pauzu za ručak i smirujem se jer sam ponovo s Kurтом. Idemo zadnjim stepenicama koje se ređe koriste. To je pravi put.

„Jesi li pričala s njim?“, pita on.

Otegnuto i tužno uzdišem. „Nisam.“

„Da. To liči na tebe.“

Kurt priča o jednoj prvakinji s kojom ide na programiranje. Visoka je, tiha i već zna nekoliko programskih jezika – njegov tip – ali slušam samo na jedno uvo. Znam da je glupo. Znam da postoje važnije stvari o kojima bi trebalo da razmišljam prvog školskog dana, uključujući ono što moj najbolji prijatelj govori. Ali Džoš mi se toliko sviđa da sam zaista *nesrećna*.

On tek treba da se pojavi u menzi, a sad sumnjam da će to učiniti jer vidim kako se probija kroz gužvu u suprotnom pravcu. Njegovi prijatelji su završili školu prošle godine. Svi prijatelji. Kad bih samo imala hrabrosti da ga pozovem za naš sto, ali njegovi prijatelji su bili kul, za razliku od nas.

Uostalom, Džoš je uzdržan. Nedodirljiv. Mi nismo.

To potvrđuje Majk Renard – učenik četvrtog razreda koji se prvi javio za vreme Nejtovog govora – koji u redu za ručak otpozadi poslužavnikom udara Kurta. Ceo tanjur čorbe od luka završava na njegovom duksu.

Majk se pravi da je zgrožen. „Pazi malo, retardu.“

Kurt zapanjeno zuri ispred sebe. Parče bageta s istopljenim grijerom pada s njegovih leđa na pod uz gnjecav zvuk. Nečujno ga prati jedna mokra glavica luka.

Obrazi mi plamte. „Mamlaze.“

„Izvini, nisam te čuo“, kaže Majk. Čuo me je. Samo mi se ruga zbog mog tihog glasa.

Povisujem glas. „Rekla sam da si mamlaz.“

On se osmehuje i pokazuje niz neprirodno oštih zuba. „Stvarno? I šta ćeš da radiš u vezi s tim, srce?“

Stežem kompas na ogrlici. Ništa. Neću uraditi ništa i on to zna. Kurt gura šake u džepove duksa koji počinju da podrhtavaju. Znam da steže i opušta šake. Ispušta tih zvuk pa ga uzimam podruku i vodim dalje, ostavivši naše poslužavnike s hranom. Pravim se da ne vidim Majkovu i Dejvovu pantomimu, kao i da ne čujem njihovo kretensko cerekanje.

Izlazimo u miran hodnik i Kurt trči u muški toalet. Sedam na klupu i slušam otkucavanje pozlaćenog sata. Brojim kruškolike kristale na lusterima. Lupkam potpeticama po mermernom podu. Naša škola je veličanstvena i raskošna kao i sve ostalo u Parizu, ali volela bih da nije puna takvih groznih,

povlašćenih lasica. Znam da sam jednako povlašćena, ali... drugačiji je osećaj kad si na donjoj prečki društvene lestvice.

Kurt izlazi. Drži smotan mokar duks u ruci.

„Je li sve u redu?“, pitam.

Miran je, ali i dalje se mršti zato što se malopre mnogo uzrujao. „Ne mogu ovo da nosim dok nije sasvim čisto.“

„Ne brini.“ Pomažem mu da ubaci duks u torbu. „Uradićemo to čim se časovi završe.“

Red za ručak se razišao. „Mislio sam da ćete se vratiti.“ Veseli trbušasti glavni kuvar uzima naše poslužavnike koje je stavio iza pulta i gura ih prema nama. „Šnicla od praziluka za *mademoiselle, un croque-monsieur** za *monsieur*.“

Zahvalna sam na njegovom lepom gestu. „*Merci, monsieur* Butine.“

„Onaj momak nije dobar.“ Misli na Majka. „Ne bi trebalo da se sekirate zbog njega.“

Njegova briga je istovremeno ponižavajuća i umirujuća. Pružamo mu kartice pa odlazimo u udaljeni kraj menze. Osvrćem se. Kao što sam i slutila, Džoš nije tu, što je verovatno dobro. Ali nije ni Heti, što verovatno nije dobro.

Jutros sam je videla kako jede *un mille-feuille*** i – iako je ne mogu kriviti što je želela da započne dan desertom – pokušala sam da je sprečim. Mislim da je torta posuta mlevenim bademima, a ona je alergična na orašaste plodove. Ali moja sestra uvek radi suprotno od onoga što ostali žele, čak i kad je potpuno budalasto i opasno po život. Ne bi trebalo da nosimo telefone u školi, tako da joj krišom kucam poruku: *JESI LI ŽIVA?*

Ona ne odgovara.

---

* Topli sendvič sa šunkom i kačkavaljem. (Prim. prev.)

** Napoleon torta. (Prim. prev.)

Dan se pogoršava. Na fizici nam profesor Vejkfild po abecednom redu dodeljuje partnere s kojima ćemo cele godine raditi laboratorijske vežbe. Uparuje me s Emili Midlstoun, koja odmah zakuka zato što je popularna, a ja nisam. Sofija Vernet je uparena s Džošom.

Mrzim Sofiju Vernet.

U stvari, nikad nisam razmišljala o njoj i izgleda kao fina devojka, ali upravo je u tome nevolja.

Poslednja dva časa su izborni predmeti. Volela bih da kažem kako sam izabrala istoriju umetnosti zarad boljeg obrazovanja – a ne kako bih imala više tema za hipotetičke razgovore s Džošom – ali to ne bi bilo tačno. I odlučila sam se za informatiku zato što će na diplomi izgledati bolje od *La Vie*, predmeta koji bih volela da sam uzela. *La Vie* znači „život“ i trebalo bi da nas nauči osnovnim životnim veštinaima, ali poznatiji je kao jedini predmet u školi na kojem možeš da se izmotavaš. Nimalo ne sumnjam u to da je Džoš sad tamo.

Professeur Fonten koja predaje informatiku zastaje pored moje klupe dok deli prvi zadatak. Brada joj je špicasta, a čelo ogromno. Izgleda kao trougao. „Upoznala sam tvoju sestru jutros.“

Nisam znala ni da profesorka Fonten zna ko sam *ja*. Ova škola je premala. Trudim se da nehajno odgovorim. „Stvarno?“ Kad je reč o Heti, ono što sledi uglavnom je neprijatno.

„Bila je u školskoj ordinaciji. Mnogo joj je loše.“

Heti! Rekla sam ti.

Profesorka Fonten me uverava da mi sestra ne umire, ali odbija da me pusti kako bih se sama uverila. Čim se poslednje zvono oglasi, šaljem poruku Kurtu, jurim do administrativne zgrade, guram raskošno izrezbarena drvena vrata i...

Srce mi staje...

Džoš sedi na kauču u čekaonici. Noge su mu potpuno opružene i pružaju se *ispod* stočića. Drži prekrštene ruke, ali podiže obrve kad me ugleda – možda nehotice s obzirom na to da je primetno nezadovoljan.

Odgovaram tako što ponovo strahovito crvenim. Zašto nemam normalno lice? Genetika je veoma nepoštena. Žurim prema prijemnici i na francuskom pitam recepcionerku za Heti. Ona ne podiže pogled već samo maše prema kauču. Privezak s monogramom na narukvici ljupko joj zvecka na članku.

Ne mogu da se pomerim. Stomak mi se uvezao.

„Sačekaj tamo“, kaže kao da nisam razumela njen pokret. Još jednom maše i narukvica ponovo zvecka.

Noge, pokrenite se. Hajde. Pomerite se!

Ona konačno podiže pogled prema meni, više zlovoljno nego zabrinuto. Noge mi se pokreću i stavljaju jednu ispred druge kao lutka na navijanje sve dok se ne nađem s druge strane kauča. Malog kauča. Zapravo, *dvoseda*.

Džoš više nije potpuno opružen. Ispravio se dok sam bila okrenuta leđima i sad se nagnje, nalakćen na kolena. Zuri ispred sebe u uljanu sliku Svetе Jovane Orleanke.

Sad je svakako gore da ga ignorisem nego da pokažem kako sam ga primetila. Smišljam šta da kažem – nešto uobičajeno – ali usta mi ostaju zapečaćena. Njegova čutnja samo potvrđuje moje strahove – ponašala sam se nenormalno u restoranu, pomogao mi je iz sažaljenja, inače ne bi imao nikakve veze sa mnom i to nikad više neće učiniti...

Džoš se nakašljava.

To izgleda kao dobar znak. *Dobro je. „Je l' ti prvi dan lepo prošao?“, pitam.*

Lice mu poprima čudan izraz. Je li to bilo glupo pitanje? Jesam li zvučala kao njegova majka? Heti me stalno optužuje da zvučim kao *maman*.